

מסורת הש"ס

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

נח.

עין משפט
גר מצוה

א. יומא סה: ב. מ"ג פ"א
א. תמיד הלכה נא שמי
עין פק:
ב. ג מ"י פ"ד ע"ה ה' י"ג
ו"י ה' י"א:

א. א ב מ"י פ"א מ"ג
א. תמיד הלכה נא שמי
עין פק:
ב. ג מ"י פ"ד ע"ה ה' י"ג
ו"י ה' י"א:

הגהות הב"ח

(6) ר"י ד"ה מוכן מ"י
לאכלת הטעם בדרכי
יהי:

גליון הש"ס

ר"י ד"ה א"א א"ב
ר"א ד"ה ט"ז ט"ז ט"ז
ר"כ ר"י ט"ז ט"ז ט"ז
ד"ה מ"ה י"ה י"ה י"ה
מ"ה י"ה י"ה י"ה י"ה
ו"י ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ד"ה פ"ד מ"ל:

מוסף רש"י

בן ערב פסח להיות
עבר שבח. הוצק למה
תמיד של בין הערבים ככל
יסולת לפי שפסחים נשחטו
אחריו וצדק לללולת מנעד
וי"ו יומא כ"ח. עליה
חלבי השלמים. ודק
על גוף השלמה. עליה
על טעלה תמיד של שנה.
המורה כח"ס התקלה.
שאמר ועין עליה טעלה
הוקטרו. והקטיר. והטעם
לאחריה של הערבים. וכל
על עין הערבים. למד
על תמיד של בין הערבים
שחל לחלק לכל הקרבת
שם: ט"ז.

תמיד. של בין הערבים: וקרן כשעט ומחלה. גמר הקרבתו
שהיו שהיו שעה אחת כשעטו. ובגמ' מפרש טעמה:
ערכי פסחים. מקדמינו מנה משום דנבי למיעד פסח אחריו.
צריכתא מפרש בגמ' [נט]. מנה לן דפסח אחר תמיד: חל ערב פסח
עבר שכס. עינין לאקדומי טפי
משום דנבי לשחוט פסח אחריו
ולללו מנעד יום: גמ' בין
הערבים. משש שעות ולמעלה
שאלו נוטה קרין בין הערבים והיה
ליה למכתב בערב ושני דבריה
וכמו בין הערבים לדרשה חילוק
הערב לפני חלקים) שמי שעות ומחלה
לכל קודם לשחיטתו ובי שעות ומחלה
לכלן לאחר עשייתו: אלא אמר
רבה. כולה תקנתא דרבנן היא
דמראוריתא כל שש שעות אחרונות
סריות דהיינו מתי יטו לללי ערב
* דהיינו מחי שבע ואילן שהחמה
נוטה למערב והלל למזרח כשאלת
עומד כנגד החמה לל נטה למורה
חמי שש ודאי שבע היא עומדת
בלחמה הרקיע ואין לל נוטה אלא
לל כל אדם תמחיו: ואמר מר.
לקמן כחיי פירקא [נט]: עליה חלבי
השלמים. על תמיד של שנה השלם
כל הקרבתו ולא משלמים על תמיד
הערב ולאחר תמיד הערב לא
תקרב קרבן לפיך אף על פי
שזריס מקדימין למזות התקינו
לאחריה כדי שישאלו נדריהם
וגדמתינה ויהא כשר להקרינן וכשנת
נמי אף על גג דליכא נדריס
וגדמת מאחרין ליה משום סד'!
גזירת נדריס ונדנות דחול כדמפרש
לקמן: א"לית פסח איתו דומה שנת
מפני שזורק הדין היא ויכול לללות
מנעד יום: ומוקמינן ליה אדריס:
מתי יטו לללי דהיינו שש ומחלה:
כסידרו. של תמיד: כסידרו **עבר**
פסח גרסי. דברי עקיבא: **כסידרו**
בחול בערב פסח. דהיינו כשנת
ומחלה קן סידרו כשנת בערב
הפסח: ר' עקיבא **אומר.** כשנת
של ערב הפסח הוא כשנת ומחלה
כסידרו בערב הפסח שחל להיות
ערב שנת דכיון דנבי למיעד
פסח אחריו וכשנת לא קרני נדריס
וגדמת דניטריך לאחוריה מוקמינן
ליה אדריס כשנת ומחלה: ומפני
דקפני. ערכי פסחים נשחט כשנת
ומחלה בין בחול בין כשנת רבי
ישמעאל היא: **במאי קא מיפלגי.**
אמאי קא מחחר ליה רבי ישמעאל
הא מקתבר טעמא דרבי עקיבא
מפני שהפסחים מרובין לשחוט
וליקרב אחריו כשלמה כשואה חל

תמיד נשחט. פאחרין ליה תרתי שעי. אכל טפי לא שאל
היו רוצים לעשות כל כך כנלמדו סוף לחשיכה ורבה
דמפרש לקמן מילתיה דר' ישמעאל כסידרו בחול דעלמא קן סדרו
כשנת ערב הפסח וקרן הפסח (בשמונה) ומחלה היינו בדומק
משום מכתב בשרא:

תמיד נשחט בשמונה ומחזה וקרן
בתשעה ומחזה בערבי פסחים
נשחט בשבע ומחזה וקרן בשמונה ומחזה
בין בחול בין בשבת: חל ערב פסח להיות
ערב שבת נשחט בשש ומחזה וקרן בשבע
ומחזה והפסח אחריו: גמ' מנא הני מילי
אמר ר' יהושע בן לוי דאמר קרא יאת הכבש
אהר תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים חלקהו לבין שני ערבים ב' שעות
ומחזה לכאן שתי שעות ומחזה לכאן ושעה
אחת לעשייתו מתיכ רבא בערבי פסחים
נשחט בשבע ומחזה וקרן בשמונה ומחזה
בין בחול בין בשבת ואי סלקא דעתך
כשמונה ומחזה דאורייתא היכו מוקדימין
ליה אלא אמר רבא ימצותו דתמיד משינמו
צלילי ערב מאי טעמא דאמר קרא בין הערבי'
מעדינא דמתחילו שמשא למערב הלכת
בשרא ימות השנה דאיכא נדריס ונדבות
דרחמנא אמר: עליה חלבי השלמים ואמר
מר (עליה חלבי השלמים) עליה השלם כל
הקרבתו כולם מאחרין ליה תרתי שעי
ועדינן ליה בשמונה ומחזה בערבי פסחים
דאיכא פסח אחריו קדימין ליה שעה אחת
ועדינן ליה בשבע ומחזה חל ערב פסח
להיות ערב שבת דאיכא נמי צליתו דלא
דחי שבת מוקמינן ליה אדריס בישש ומחזה
ת"ר כסידרו בחול רבי שידורו בשבת דברי
ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר כסידרו דברי
פסח מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר כסידרו
בחול בערב הפסח כן סידורו בשבת בערב
הפסח דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר
כסידרו בערב הפסח שחל להיות בערב
שבת כן סידורו בשבת ומתני' דקתני בין
בחול בין בשבת רבי ישמעאל היא במאי

קא מיפלגי במוספין קודמין לבזיכין קימפלגי רבי ישמעאל ערבי: מוספין
קודמין לבזיכין ערב רהו למוספין בשש ובזיכין בשבע ועביד ליה
לתמיד בשבע ומחזה רבי עקיבא סבר בזיכין קודמין למוספין בזיכין
בחמש ומוספין בשש ועביד ליה לתמיד בשש ומחזה מתקוף לה רבא
מידי רבי עקיבא כסידרו בערב הפסח שחל להיות בערב שבת קתני
כסידרו בערב הפסח סתמא קתני אלא אמר רבא הכי קאמר כסידרו
בחול דעלמא כן סידרו בשבת בערב הפסח דברי רבי ישמעאל רבי
עקיבא אומר כסידרו בערב הפסח ומתני' דקתני בין בחול בין בשבת רבי
עקיבא היא במאי קא מיפלגי במכמור כשרא קימפלגי רבי ישמעאל סבר
חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

מוקמינן ליה אדריס ב' שעות
ומחזה. גרסא אחר
להן הממונה (וימא דף סה:) פריך
וכשתייה מתי משחרי כחלי פי'
מתחלת שבע ומפני משום
דלא מכווני:

רבי ישמעאל סבר מוספין קודמים
לבזיכין. דוקא כשנת ערב
הפסח פלגינן דליכא הימנא
שמקדימין אותם מפני עשיית הפסח
שאחריו ולא שייך למיגור אטו חול
אזל כשנת דעלמא קרב כסדר
החול גזירה שנת אטו חול:
וקעבדינן ליה ב' ומחזה.
וא"ת וליעבדיה
כמתלת שמונה ופי' קנוטרס לפי
שאין חילוק הלחם כלה כסוף קטנא
ואין נראה לר"י דהא לר"ע קאמר
בזיכין כמתה ומוספין כשש משמע
לר"ע ליכא שתייה כקנוטרס וחילוק
לחם אלא שעה ונדאה לר"י לטשון
אחר שפי' קנוטרס:

מידי ר"ע כסדר הפסח שחל
להיות ערב שבת קתני.
א"ת לרנח נמי איכא למיפוך
כדפריך בסמוך רבה נר עולא מידי
כסדרו בחול דעלמא קן סדרו כשנת
בערב הפסח קתני רנח לא מתי
ליה פירכא דהא ר' ישמעאל
אמתני' קאי דקתני דערב הפסח
זוה בין בחול בין כשנת ועליה
פלגי רבי ישמעאל ולכן לא היה
לרן להזכיר דבריו ערב הפסח:
חיישין לבישור בשרא.
הואיל ואין הסמת
קרני דומה שנת כדאמר פנח

[אלו דברים] [לקמן דף סה:]:
דברי
ערב פסח דבעין סח
אחר התמיד עברין ליה
בשבע ומחזה. כדו שחא
ההואה ביזח לשחיטת
הפסח. חל ערב הפסח
להיות בערב שבת דאיכא
נמי צלית הפסח דבעין
מכעדו יום. עברין התמיד
בין החורה בישש שעות
ומחזה. ת"ר כסידרו בחול
כן סידרו בשבת דברי ר'
ישמעאל ר' עקיבא אומר
כסידרו בערב הפסח ומפני
ליה אביי הכי. כסדרו בחול
בערב הפסח בשבע שעות
ומחזה כן סדרו בשבת
בערב הפסח דברי ר'
ישמעאל. נמצאו דברי ר'
ישמעאל כשמתנו דקתני
כשבע שעות ומחזה בערב
הפסח נשחט התמיד בין
בחול בין בשבת. ר'
עקיבא אומר התמיד של
בין הערבים של שבת
בערב הפסח היה נשחט
כשש שעות ומחזה כסדרו
בערב הפסח שחל להיות
בערב שבת. והוא פלגי
ר' ישמעאל סבר מוספין
קודמין לבזיכין לתמיד
הלכן מוספין בשש כר.
ור' עקיבא סבר בזיכין
קודמין הלכן בזיכין
בחמש ומוספין כשש
והתמיד בשש ומחזה.
ודחי לה רבא לנא דאיבי
ואמר הכי מרין כסידרו

הואיל ואין הסמת
קרני דומה שנת כדאמר פנח
[אלו דברים] [לקמן דף סה:]:
דברי
ערב פסח דבעין סח
אחר התמיד עברין ליה
בשבע ומחזה. כדו שחא
ההואה ביזח לשחיטת
הפסח. חל ערב הפסח
להיות בערב שבת דאיכא
נמי צלית הפסח דבעין
מכעדו יום. עברין התמיד
בין החורה בישש שעות
ומחזה. ת"ר כסידרו בחול
כן סידרו בשבת דברי ר'
ישמעאל ר' עקיבא אומר
כסידרו בערב הפסח ומפני
ליה אביי הכי. כסדרו בחול
בערב הפסח בשבע שעות
ומחזה כן סדרו בשבת
בערב הפסח דברי ר'
ישמעאל. נמצאו דברי ר'
ישמעאל כשמתנו דקתני
כשבע שעות ומחזה בערב
הפסח נשחט התמיד בין
בחול בין בשבת. ר'
עקיבא אומר התמיד של
בין הערבים של שבת
בערב הפסח היה נשחט
כשש שעות ומחזה כסדרו
בערב הפסח שחל להיות
בערב שבת. והוא פלגי
ר' ישמעאל סבר מוספין
קודמין לבזיכין לתמיד
הלכן מוספין בשש כר.
ור' עקיבא סבר בזיכין
קודמין הלכן בזיכין
בחמש ומוספין כשש
והתמיד בשש ומחזה.
ודחי לה רבא לנא דאיבי
ואמר הכי מרין כסידרו

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

רבינו חננאל

המיד נשחט בשמונה
ומחזה וקרן בתשעה
ומחזה כר. מנא הני
מילי. ורבא ר' יהושע
לפרש כי מן החורה
הוא זה השעה. ונחית
דבריו. ופשיט רבא מצוה
התמיד של בין הערבים
מתי יטו צלילי ערב.
מאי טעמא. בין הערבים
משעה שמתחילו היום
להקריב משעה מחילה
שעה שביעות הוא בין
שני הערבים בין ערב
דאחול לרוב דאריסא:
שכל הלילה יקרא ערב
שנאר ויהו ערב ויהו
בקר ובמצאת מצות התמיד
כחלילת שביעות. הלכן
כל השנה דבעין חלילת
כל קרבן ואחר כך תמיד
של בין הערבים דאמר
מר והקטיר עליה חלבי
השלמים. השלמים למה
לי. וכי אין מוספין
אלא חלבי השלמים והלא
חלבי החטאות והאסמות
כינצא בהן. אלא לומר
לך עליה השלם כל
הקרבתו כולן. וכיון
דאיכא בכל השנה נדריס
ונדבות עברין להו קודם
התמיד של בין הערבים
מאחרין לה לתמיד שתי
שעות ומחזה וצריכין ליה
כשמונה שעות ומחזה.
בשבת חיה כשעתי סח
אחר התמיד עברין ליה
בשבע ומחזה. כדו שחא
ההואה ביזח לשחיטת
הפסח. חל ערב הפסח
להיות בערב שבת דאיכא
נמי צלית הפסח דבעין
מכעדו יום. עברין התמיד
בין החורה בישש שעות
ומחזה. ת"ר כסידרו בחול
כן סידרו בשבת דברי ר'
ישמעאל ר' עקיבא אומר
כסידרו בערב הפסח ומפני
ליה אביי הכי. כסדרו בחול
בערב הפסח בשבע שעות
ומחזה כן סדרו בשבת
בערב הפסח דברי ר'
ישמעאל. נמצאו דברי ר'
ישמעאל כשמתנו דקתני
כשבע שעות ומחזה בערב
הפסח נשחט התמיד בין
בחול בין בשבת. ר'
עקיבא אומר התמיד של
בין הערבים של שבת
בערב הפסח היה נשחט
כשש שעות ומחזה כסדרו
בערב הפסח שחל להיות
בערב שבת. והוא פלגי
ר' ישמעאל סבר מוספין
קודמין לבזיכין לתמיד
הלכן מוספין בשש כר.
ור' עקיבא סבר בזיכין
קודמין הלכן בזיכין
בחמש ומוספין כשש
והתמיד בשש ומחזה.
ודחי לה רבא לנא דאיבי
ואמר הכי מרין כסידרו

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

חיישין למכמור בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישין למכמור בשרא
א

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones